GERÇEK HAYAT

12 EYLÜL 2003 Cuma
Yıl: 3 Sayı: 2003-37 (151)
(M.K. 192880)
Fiyatı: 1.750.000 TL

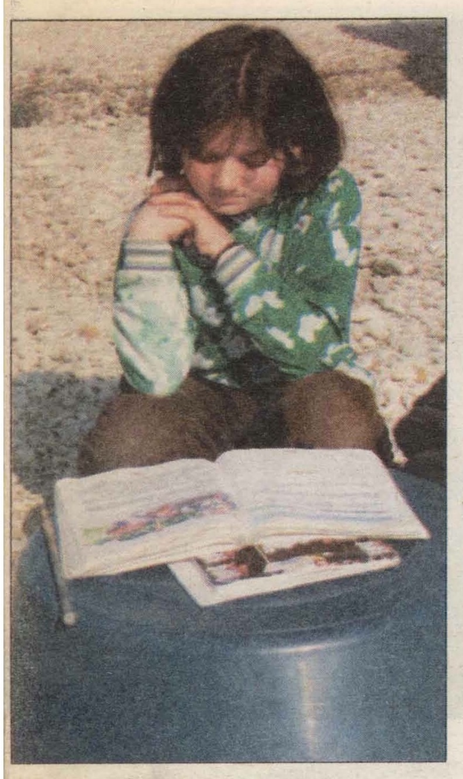

Eğitim sorununu kim çözecek?

HALİME KÖKCE

Prof. Dr. Teoman Duralı'yla söyleşi

MURAT MENTEŞ

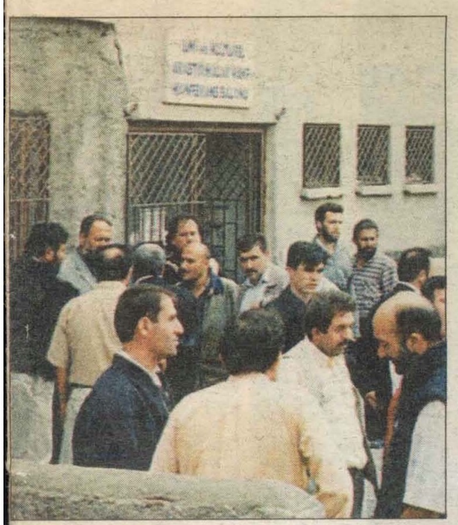

İlmî ve Kültürel Araştırmalar Vakfı konferans salonu neden kapatıldı?

HABER MERKEZİ

SAVUNMA BAKANI NE İŞE YARAR?

EMEKLİ TUĞGENERAL H. RAİF BABAOĞLU'NUN 'SAKINCALI' KİTABINDA MİLLİ SAVUNMA SİSTEMİ SORGULANIYOR...

PROF. DR. TEOMAN DURALI:

Millî varlığımız tamamiyle İslamîdir

MURAT MENTEŞ
muratmentes@yahoo.com

■ Avrupa Birliği ülkelerinin yöneticilerinin biraraya geldiği bir görüşme sırasında Alman milletvekili Uta Zapf, Başbakan Tayyip Erdoğan'a, Kur'an'da başörtüsü ve 4 kadınla evlilikten nasıl bahsedildiği hakkında sorular yöneltti. Sizce başbakanımızın bu tür sorulara muhatap olmasının AB-Türkiye ilişkileri bakımından anlamı nedir?

Avrupalıların Türkler karşısında kapıldıkları tarihî ve karmaşık duyguları hakaretamiz bir üslupla bastırmaya çalışmaları yeni bir şey değil. Avrupalılar, görünüşe bakılırsa, kendilerinde bu hakkı görüyor, çünkü bizi kendilerine tâbi olma temayülünde sayıyorlar ve buyruklarını bildiriyorlar. "Yoksa döverim ya da yemeğini keserim, suyunu keserim" havasındalar. Söz konusu sorgulamanın mahiyeti ve tarzı da bunun bir devamı. Beri tarafta, Türkiye'de başörtüsü yasağı ve tartışmaları uzun süredir devam ediyor. Halbuki, Kur'an-ı Kerîm'de madem böyle bir madde var, Kur'an'a inanan Müslüman bir kadının başını örtmesi son derece doğaldır. Bu o kadar bariz bir şey ki üzerinde konuşulmasına bile gerek yok. Ben din alimi değilim fakat bildiğim kadarıyla başörtüsü ile ilgili ayet muhkemdir. Tartışılacak bir yanı yoktur yani. Hayatını İslami bir biçimde tanzim etmek isteyenlerin önüne engel koymak ya da onları başbakanın tavassutuyla sorgulamak AB üyelerinin haddi değildir. Bakın ne diyeceğim; eskiden, 1950'li yıllarda okula giderken kasket giyilmesi mecburiydi. Bu uygulama sonradan kalktı; doğru olan da buydu... Çok eşlilik ise başörtüsünden ayrı bir konu, zira orada sadece, olağanüstü şartlarda birden fazla kadınla evlenmeye 'cevaz verilmiştir'. Bu konuda herhangi bir Alman'ın ya da AB üyesi ülke vatandaşının söyleyeceği bir şey olamaz.

■ Son günlerde yoğunluk kazanan bir 'Kuvayı Milliye' oluşumu, 'ulusal güç birliği' adı altında bir ittifak söz konusu. En büyük ortak paydası Atatürkçülük olan bu ittifakta emekli subaylardan eski başsavcılara, İşçi Partililerden MHP'li gençlere, akademisyenlerden basın mensuplarına kadar birçok kesimin üyeleri yer alıyor. Bu oluşum, mezkur kesimlerin çoğunluğu tarafından tepkiyle de karşılanıyor. Yine de 6 Eylül'de bir kongre toplandı... Bu gelişmeleri nasıl yorumluyorsunuz?

Bir felsefeci olarak, öncelikle kavramların anlamlarını düşünürüm. Kendilerine ve yaptıkları işe muazzam isimler ve sıfatlar yakıştıranlara baktığımızda, ilkokul 2., 3. sınıf çocuklarının saçmasapan münakaşası gibi şeylerle karşılaşıyoruz. Münakaşalar, kullanılan kavramlar vuzuha kavuştuğu zaman anlamlı olur.

Bu ve benzeri birleşme, ittifak çabalarına peşinen karşı çıkmayalım fakat gecikmeden soralım: Bu birlikteliklerin harcında İslami değerlerin yeri nedir? Türkiye'deki herhangi bir millî hareketin temel dayanakları arasında İslami bir nitelik yoksa, bu hareketin Türkiye'yi İslam'dan kurtarmak[!] isteyenlere hizmet etmesi kaçınılmazdır. Bunlar, halihazırda yürürlükte olan dünya çapındaki Haçlılar Seferi'nin bir 'birliği' olmadıklarını nasıl ispat edecekler? Böyle bir gayretleri olmalı. Türk milletinin İslam'dan başka astarı, içeriği yoktur. İslam'a karşı her tutum doğrudan doğruya Türklüğe karşıdır. Bu ittifak hedefini açık bir biçimde bildirmeli ve İslami bir ifadeye başvurmalıdır. Bu takdirde onun millîliğini anlarım. Yapmıyorsa neye hizmet ettiği meçhuldür. Bir de şu var: Türkiye'de açıktan açığa İslam düşmanlığı yapılmasa da, şeriat, irtica filan dendiğinde doğrudan İslam kastediliyor. Birtakım laf cambazlıklarıyla, sözümona siyesi tartışmalar yapılıyor, mücadele ediliyor. Bir felsefeci olarak, öncelikle kavramların anlamlarını düşünürüm. İrtica dendiğinde ben "Bu ne demek?" diye sorarım. Oysa kendilerine ve yaptıkları işe muazzam isimler ve sıfatlar yakıştıranların sözlerine baktığımızda, ilkokul 2., 3. sınıf çocuklarının saçmasapan münakaşası gibi şeylerle karşılaşıyoruz. Münakaşalar, kullanılan kavramlar vuzuha kavuştuğu zaman anlamlı olur. Burada vazıh değil kavramlar, ifadeler karanlık ve karışık. Bunun üzerine fikir yürütmeye esasen imkan yok. Sadece, karanlık ve karışık olduğunu gözden kaçırmamak gerek.

■ Okullar açılıyor ve her eğitim yılı başlangıcında olduğu gibi yine eğitimin sorunları tartışılıyor. Siz bir üniversite hocası olarak eğitim-öğrenime ilişkin asıl meselenin nerede odaklandığını düşünüyorsunuz? Ayrıca, 'millî eğitim'i millî yapan şey yalnızca millet çapında yaygın olması mıdır, yoksa eğitimde millîliği temin eden başka hususlar da var mı?

Bu çok uzun bir konu. Her şeyden önce nitelik en başta gelen husustur ve en büyük sorunumuzdur. Yetişen öğrencinin niteliği alt düzeyde, onu yetiştiren hocanın da durumu ondan aşağı kalmıyor. Bunun düzeltilme imkanları çok uzun bir mesele. Ekonomiden ve siyasetten önce en büyük meselemiz öğrenim, çünkü bütün kadrolar öğrenim görmek zorundadır. İster şoför olun, ister iktisat uzmanı, bütün bu insanlar öğrenim görüyorlar. Eğitim-öğrenim kötüyse bunlar da işlerini beceremeyecekler demektir. Beyin cerrahı ile manavın eğitimi arasında fark var elbette, fakat ikisi de eğitim görüyor. Millîlik, yetişen insanların içinde yaşadıkları kültürü tanımalarıyla mümkündür. Lisede [ister meslek ister düz lise olsun] okuyan bir öğrencinin tarih dersini görmesi, millî edebiyatı görmesi ve en önemlisi Türkçe'yi adamakıllı öğrenmesi... bunun içerisinde bizi biz kılan en önemli hususu, İslam'ı öğrenmesi gerekir. Ki, inkar bile etse, neyi inkar ettiğini bilsin. Bugün inkar edenler neyi niçin inkar ettiklerini bilmiyorlar. Eğitim öğrenimde millî niteliklerin öne çıkarılması, bütün kültürlerin ortak özelliğidir. Kendi millî varlıklarını sürdürecek bilgileri veririler. Avrupa'da mühendislere edebiyat dersleri verilirdi, İtalya'da din dersleri ağırlıklı olarak verilirdi... Hâlâ öyle midir emin değilim fakat ciddi bir değişiklik olduğunu sanmıyorum. Devlet insanların evine baskın yapıp ibadetleri denetlemez ama dinî eğitimi verir. Bugün de medeniyetin beşiği olarak gördüğümüz İngiltere'de, Amerika'da yapılan bir şey bu. Eğitim ve öğrenimde millîlik, kişinin yetiştiği yere bağlı olması ve niye bağlı olduğunu bilmesidir. Mevlana, bir pergele benzetiyor kendini ve "bir ayağım [içinde bulunduğu kültürel yapıyı kastederek] şeriatta" diyor, "öbür ayağımla da tüm alemi geziyorum" diyor. İki ayağımızı birden dışarı attığımız zaman yurdumuzu da kendimizi de kaybederiz. Bir de ayak bastığımız yerin neresi, nasıl bir yer olduğundan gafil olma durumu var ki, onun vahametini de Mehmet Akif işaret etmiştir: "Bastığın yerledi toprak diyerek geçme, tanı".